

El ciutadà Monzó

"Si Monzó hagués estat vetat per Telecinco, per Teleseis, per Telesiete, o per alguna altra cadena privada, sempre es podria dir allò que qui paga mana. Però, tractant-se d'una televisió de l'estat, és a dir, de Telecojones, que paguem tots, l'exclusió de Monzó es converteix en l'exclusió del ciutadà Monzó, i el ciutadà Monzó, que paga com qualsevol altre ciutadà els seus impostos a l'estat, té perfectament dret a saber per què no pot dir-hi la seva, a *El peor programa de la semana*."

L'escriptor Quim Monzó va participar fa pocs dies en un programa literari *—Jamais sans mon livre—* de la televisió pública francesa (France 3) i, entre més coses, va dir que els espanyols "ens creiem que la censura havia desaparegut després de la mort de Franco, però, dissortadament, no és així". La censura que denuncia l'escriptor és la que va patir en pròpia carn quan fou vetada la seva presència a l'espai de TVE *El peor programa de la semana*.

La censura, contràriament al que es pensa Monzó, i com ell tants altres espanyols, no va desaparèixer amb la mort del *generalísimo*. El que passa és que ara s'aplica d'una altra manera, menys cridanera. Tan poc cridanera que gairebé es confon amb el dret que cada mitjà de comunicació té d'escollir les persones que d'una manera o altra surten a les seves pantalles, a les seves ràdios, a les seves revistes o als seus diaris. En el cas concret d'*El peor programa de la semana*, el que va passar, almenys és el que em penso, va ser que l'exclusió de Monzó per part de la direcció de TVE es va fer d'una manera cridanera, quan ja s'havia anunciat la seva presència al programa i l'escriptor era a Madrid disposat a participar-hi. Si la direcció de TVE s'hagués anticipat al responsable del programa, abans que aquest convidés formalment Monzó, i li hagués fet entendre que la presència de l'escriptor no era *aconsejable*, potser s'hauria pogut evitar l'escàndol i allò què avui és un cas de censura clara i manifesta hauria quedat reduït a una mostra clara i manifesta del dret que cada mitjà de comunicació té d'escollir les persones que d'una manera o altra...

Sortosament, la direcció de TVE no va ser tan ràpida com el Gran Wyoming el qual, a més de ser un gran professional —el seu programa era un dels millors de TVE—, va resultar una persona decent: es va negar a substituir Monzó i va denunciar el fet, tot solidaritzant-se amb l'escriptor. Però, per cada Gran Wyoming, quants periodistes hi ha que callen, que *tragan*, que accepten les llistes de persones indesitjables que els presenta la direcció dels respectius mitjans de comunicació?

Per què va ser vetat Quim Monzó a TVE? Per la seva intervenció al programa de Miki Moto, *Persones Humanes*, sobre la infanta Elena, no en tinc cap dubte. Jo vaig veure aquell programa i els he de dir que em va semblar, pel que hi havia de crítica a la institució monàrquica, infinitament més respectuós que no pas el que els britànics s'empassen sobre la

seva família reial. Admeto que potser es van excedir una mica amb la persona de la infanta; potser no calia repetir tant que la infanta és una noia normal. Si jo hagués estat el rei, és a dir, el pare de la criatura, potser hauria trucat per telèfon Miki Moto i li hauria dit: "*Oye, Miki Moto, te hablo como padre, que no como rey: si lo que pretendes es burlarte de mi hija, te vas a ganar un capón*". Però el que no hauria fet mai és enviar un comunicat als diaris com el que va enviar la Casa Reial, en el qual es mostrava ofesa pel programa. Ni tampoc hauria presentat mai excuses a la Casa Reial, com va fer el president Pujol. Però el rei és el rei i el president és el president, i ells saben millor que ningú el que han de fer en ocasions com aquestes.

Pel que fa a la censura denunciada per Monzó a la tele francesa, el que em sembla més escandalós és que s'hagi produït en un mitjà de comunicació de l'estat. Perquè, si Monzó hagués estat vetat per *Telecinco*, per *Teleseis*, per *Telesiete*, o per alguna altra cadena privada, sempre es podria dir allò que qui paga mana. Però, tractant-se d'una televisió de l'estat, és a dir, de *Telecojones*, que paguem tots, l'exclusió de Monzó es converteix en l'exclusió del ciutadà Monzó, i el ciutadà Monzó, que paga com qualsevol altre ciutadà els seus impostos a l'estat, té perfectament dret a saber per què no pot dir-hi la seva, a *El peor programa de la semana*.

I per què el n'exclouen? Doncs l'exclouen perquè la televisió de l'estat té por que el ciutadà Monzó pugui dir alguna cosa que ofengui la Casa Reial o, simplement, per castigar el seu suposat atreviment envers algun membre de la família reial. L'exclouen perquè, tot i ser un bon escriptor, amb un públic molt considerable; tot i ser una persona sensible, intel·ligent i amb ganxo, que funciona davant una càmera televisiva i que, a sobre, no té pèls a la llengua, el ciutadà Monzó no és considerat un bon súbdit. Súbdit de qui? Del rei? No pas del rei, que és constitucional. En tot cas, súbdit de l'estat, de TVE, que continua amb la dèria de confondre Prado del Rey amb Versalles; un Versalles en el qual el senyor Garcia Candau, català de mena, un dia es disfressa de Maria Antonieta i l'altre de comte de Fersen.

Caldria un Quevedo per a descriure aquests personatges, *personajillos*, funcionaris de l'espanyola, democràtica i sociata TVE, que solen confondre súbdits i ciutadans. Com els anomenaria don Francisco? "*Lame, lame...*" Llepa què?

Joan de Sagarra